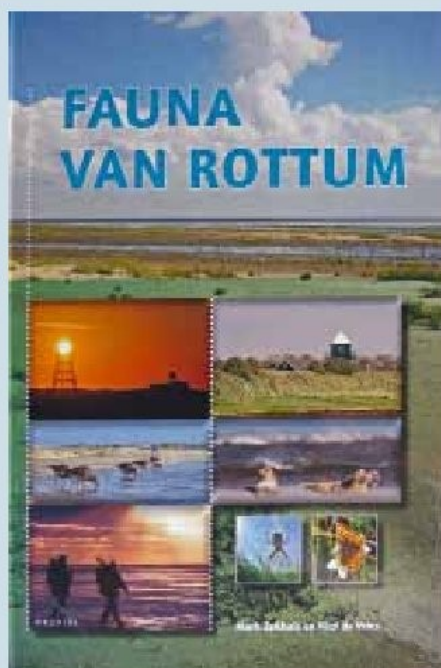

Recensies

Verre eilandengroep met bijzondere fauna

Witte stranden en palmbomen in DUIN? Nee, de Wadden! In het uiterste noordoosten van Nederland vormen Rottumeroog, Rottumerplaat en Zuiderduin samen Rottum. In principe is dit onbewoond gebied waar de natuur haar gang mag gaan. De kwaliteit van het gebied wordt gevormd door de natuurlijke processen, de dynamiek.

Staatsbosbeheer stationeert in het voorjaar vogelwachters in het gebied. Zij houden nauwkeurig bij wat ze allemaal tegenkomen: vogels, maar ook kwallen en andere zeedieren, zoogdieren, libellen en vlinders. De biodiversiteit is op deze afgelegen eilanden niet groot. Dat hoeft niemand te verrassen. Toch worden er bijzondere waarnemingen gedaan en de dieren die zich er gevestigd hebben zijn vaak soorten die heel specifiek zijn voor dit schaarse type milieu.

Fauna van Rottum geeft een systematisch overzicht van alle diersoorten die er ooit zijn waargenomen. Per soort worden de meldingen beschreven en voorzien van achtergrondinformatie. De prachtige foto's van de dieren, de eilanden en het landschap zijn allemaal gemaakt op Rottum zelf. Het boek beschrijft ook de geschiedenis en het bijzondere karakter van deze eilanden. Een literatuurlijst ontbreekt niet, maar er is helaas geen index op soorten. In een bijlage wordt de geschiedenis van eigendom en beheer van Rottum kort weergegeven.

Dit bijzonder goed uitgevoerde boek (rijk geïllustreerd, gebonden en met harde kaft) bevat een schat aan gegevens voor iedere natuurliefhebber met interesse voor het gebied.

Fauna van Rottum. Mark Zekhuis, Nico de Vries. Uitgeverij Profiel, Bedum, 2012; 208 pagina's. ISBN 9789052945347. €19,95.

RECENSANT: WIM REMMELZWAAL

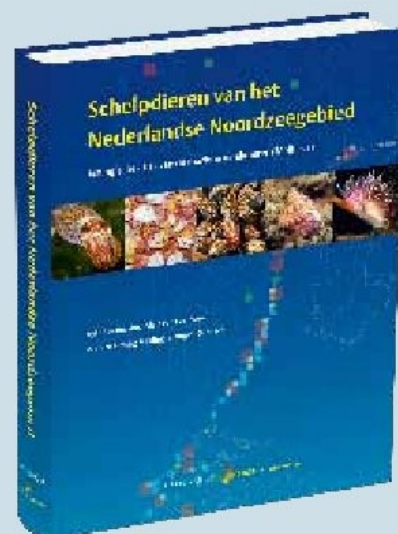
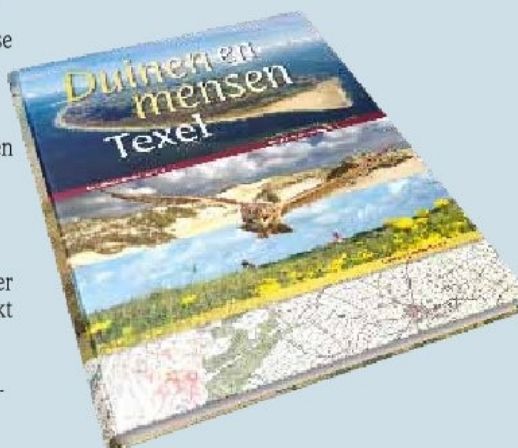
Boeiende cultuurhistorie van Texel nu ontsloten

Dit voorjaar is alweer het derde deel uit de serie Duinen en mensen verschenen. Eerdere delen gingen over Kennemerland, en Noordkop en Zwanenwater. Centrale stelling in de serie is dat, naast enkele dominante natuurlijke processen, mensen vanaf het begin van de kustvorming (circa 5000 jaar geleden) een zo grote rol spelen dat ook het duinlandschap, onze rijkste natuur, in veel opzichten als een cultuurlandschap moet worden beschouwd. Daarom zijn in dit werk, evenals in de werkelijkheid, de verhalen van geologie, geografie, (cultuur)historie, natuurwetenschap en de verschillende duingebieden op Texel met elkaar vervlochten. Het zijn boeiende verhalen, die een kader vormen voor een enorme hoeveelheid interessante feiten en weetjes. De heldere structuur en grote hoeveelheid prachtige illustraties, met pakkende onderschriften, zorgen ervoor dat het een toegankelijk geheel is. De keuze om veel af te beelden gaat ten koste van de grootte van de afbeeldingen. Je kunt daar vanuit esthetisch oogpunt moeite mee hebben, maar ik vind het, in dit geval, de juiste keuze. Samen met de onderschriften zorgen de afbeeldingen ervoor dat de interessante feiten de lezer tegemoet springen.

Heerlijk om langere stukken in te lezen, of, wanneer je weinig tijd hebt, gewoon even te bladeren, plaatjes te kijken en bijschriften te lezen. Aan de hand van Duinen en mensen kan de lezer Texel nog intenser beleven en leren kennen. Bestel Duinen en mensen via Duinbehoud, en steun daarmee ons werk! Zie elders in dit nummer een artikel over de historie van de Mient op Texel.

Duinen en mensen Texel. Rolf Roos & Nico van der Wel. Uitgave NatuurMedia, Amsterdam, 2013; 170 pagina's. ISBN 9789080815803.

RECENSANT: ARNOUD VAN DER MEULEN

Alle Nederlandse zeeschelpdieren in beeld

Begin juni is een ecologische atlas verschenen van de schelpdieren van het Nederlandse Noordzeegebied. Voor het eerst is dit nauwkeurig in kaart gebracht. In de atlas worden alle 255 Nederlandse soorten uitvoerig beschreven en afgebeeld met foto's en verspreidingskaartjes: van oesters en mossels tot zeldzaamheden en nieuw in de Noordzee ontdekte soorten. Van kortlevende mini-mosseltjes tot fikske roofslakken, tientallen zeenaaktslakken en prachtig gekleurde inktvissen. Gebieden met een bijzondere schelpdierfauna zijn de Klaverbank, Doggersbank, Oestergronden en de Oosterschelde. In de Waddenzee is de variatie aan soorten kleiner, maar hier vormen de grote aantallen schelpdieren een waardevolle voedselbron voor vogels en vissen. De mariene natuur van Nederland is bijzonder en het behouden waard. Deze atlas bundelt alle bestaande kennis op dit gebied: naast 18 auteurs werkten alle mariene onderzoeksinstituten, musea en honderden vrijwilligers aan het project mee.

Uit de atlas blijkt dat de Nederlandse schelpdierfauna in zee sterk is veranderd. Sinds 1985 zijn 20 soorten niet meer teruggevonden, terwijl 49 nieuwe soorten werden ontdekt, waaronder diverse zeenaaktslakken. Niet-inheemse soorten (exoten) zoals de Japanse stekelhoren en Amerikaanse oesterboorder kwamen mee met materiaal voor de schelpdiercultuur of met ballastwater in schepen. Enkele soorten hebben hun areaal vanuit het zuiden uitgebreid. Zorgwekkend is dat grote, langlevende schelpdieren en ook diverse algemene inheemse tweekleppige schelpdieren van de Noordzee achteruit zijn gegaan. Ook soorten van kwelders en brak water namen af.

Met deze atlas is de kennis van onze zeenatuur ontsloten voor een breed publiek. Leuk om na een strandwandeling te kunnen opzoeken welk dier ooit hoorde bij de schelp die je vond, en waar die leefde in de Noordzee.

Schelpdieren van het Nederlandse Noordzeegebied - Ecologische atlas van de mariene weekdieren (Mollusca). Redactie: Rykel de Bruyne, Sylvia van Leeuwen, Adriaan Gmelig Meyling, Rogier Daan.

Uitgave: Tirion Natuur en Stichting ANEMOON, 2013; 416 pagina's.

ISBN 9789052108216. € 49,95

<http://www.anemoon.org/anm>

RECENSANT: ANTJE EHRENBURG